Jézus ajándékai Egyházának

Június hónapja bensőséges és szent ünnepeket foglal egybe. Három misztérium áll szemünk elé, melyek önmagukban különálló ünnepek, mégis elszakíthatatlan szoros közösségben állnak előttünk és valósulnak meg életünkben. Az első az *Úrnapja*, az oltáriszentség ünnepe, a második *Jézus Szíve* ünnepe, és a harmadik a papszentelés misztériuma, amelyet magyar egyházunk gyakorlatában, általában június hónapban ünneplünk. Mindhárom titok Isten benső, gazdag szeretetének sajátos kiáradásáról vall. Az oltáriszentségben, az önmagát nekünk ajándékozó Krisztust szemléljük és fogadjuk magunkhoz. Naponta megélt, felfoghatatlan szeretet és kegyelem találkozni az Úrral. Mennyire szükséges lenne sokkal őszintébben, mélyebben átélve fölfedezni azt a figyelmes és gyöngéd szeretetet, amellyel Jézus közeledik és szólít meg bennünket az eukarisztia szelíd titkában.

Jézus Szíve ünnepe betekintést enged a kereszt misztériumába, és valamiféleképpen közelebb hozza hozzánk a Kálvária megrendítő látványát. Jézus megnyílt oldalát szemlélve talán megsejtünk valamit abból a szeretetből, melyet fátyoloz a kereszten szenvedő kínlódásának látványa. Ez a látvány nem csupán egy véres dráma, de sokkal inkább a szeretet őszinte áldozata, mely nem méricskél, nem számítgat, csak arra figyel, hogy mindig és mindenben Annak akaratát valósítsa meg, akinek küldetésében jár. Ez az akarat nyitja meg Jézus oldalát, tárja föl szívének gazdagságát, hogy mindenki menedéket, békét és oltalmat találhasson benne.

Megültük e két csoda örömét, és ebben az esztendőben miénk a harmadik is, hiszen a mi Urunk megajándékoz minket a papszentelés, az újmise, a papság misztériumának szemlélésével, ünneplésével és befogadásával is. Dankó Ferenc diakónus testvérünk, aki immár egy éve egészen sajátosan a miénk, június 15-én az esztergomi Bazilikában részesedett a papszentelés kegyelmében, és június 23-án az esti szentmisében megajándékoz minket újmisés áldásával. A régiek azt mondták: „Egy újmisés áldás olyan nagy érték, hogy megéri elkoptatni érte egy új csizma

talpát". És ez valóban így van. Talán egy kis elfogultság van bennem, de talán nem is egészen érthetetlenül, hiszen számomra mindig az egyik legbensőségesebb és örömtelibb dolog a papságról szólni. Ez az a nagy belső szeretet, mely értelmessé teszi életünket, melyben mi, akik elfogadtuk Jézus hívását, megtaláltuk azt az utat, mely bennünket az üdvösségre vezet. Nem a célba érkezést, nem a sikert ünnepeljük a papszentelésben, mert életünk célja nem az, hogy papok legyünk, hanem az örök élet és a feltámadás. A papság út és eszköz, melyen keresztül a célt elérhetjük, valamint küldetés, mellyel a célt másoknak is megmutathatjuk és segítséget adhatunk annak eléréséhez. Mi a papságban nem szakmát választottunk, sőt egyáltalán nem választottunk, hanem Jézus választott minket, hogy művének munkatársai legyünk és bőséges termést hozzunk: „Én választottalak titeket és arra rendeltelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok, maradandó gyümölcsöt" (Jn 15,16). Ezek nem emberi kritériumok, hanem Jézus Szívének bölcsessége.

És itt vagyunk a lényegnél. A papságról szólva látnunk kell a forrást. A papság forrása pedig Jézus Szíve. Az újszövetségi papságot meghatározhatjuk úgy is, mint Jézus Szíve szeretetének bőséges kiáradását. Ezt a papságot nem emberi vállalkozó kedv, még csak nem is emberi igény, vagy a hívek felelős jószándéka és közmegegyezése hozta létre, mint más vallások papjainak hivatalát. A papság Jézus hívása. Ő azt hív, akit akar. Senkinek sincs joga a papsághoz, ez nem tartozik az emberi jogok közé. Vannak emberi jogok, melyek mindenkit egyformán megilletnek, ez azonban az *Úr joga*. Ő akar lefoglalni minket önmagának teljesen. A pap élete annál teljesebb, annál szabadabb lesz, minél inkább azonosul ezzel a jézusi akarattal, ezzel a jézusi örök szeretettel. A papság Jézus műve. Mi nem mágusok, varázslók, emberi közvetítők vagyunk, akik különféle ügyes praktikákkal manipulálják az égieket, vagy a maguk erejéhez és tehetségéhez mérten olcsó vigasztalásokat adnak az embereknek. Hanem Jézus Szíve szeretetének gyümölcsei vagyunk, a szó legigazabb értelmében *sacerdos*, vagyis szent ajándék, akit Isten ad népének azért, hogy szeretete, irgalmas jósága és üdvösségre vezető igéje állandóan jelen legyen kézzelfogható, megragadható közelségben.

Köszönjük meg Jézusnak nagyszerű ajándékait. És azért imádkozzunk, hogy Ferenc atya Jézus Szíve szeretetéből élő, igaz és hűséges pap legyen.

Antal atya

HÍREK

A nyári hónapokban, június 23. és augusztus 25. között, vasárnaponként fél 12 órakor nem lesz szentmise templomunkban.

EAST RIDING FINN IFJUSÁGI ZENEKAR koncertje 2002. július 28-án 20.00 órakor a templomban.

Augusztus 15. csütörtök, Nagyboldogasszony ünnepe, parancsolt ünnep, szentmisén való részvételünk kötelező. Templomunkban reggel 7 és este 7 órakor lesznek szentmisék.

Mindenkinek hasznos, lelkiekben és szellemiekben gazdag pihenést és vakációt kívánunk!

SORSDÖNTŐ PILLANATOK

Elsős voltam, kisiskolás,
Ott, ahol tanított édesanyám.
Nem tudom már: ősz lehetett vagy tavasz,
Verőfényesen sütött a nap.

Szünetben az udvaron játszottunk,
Barátnőimmel nagyokat viháncoltunk.
Nagyon boldognak éreztem magam,
Hisz együtt voltunk: a tanító nénim, és a mama.

Szüntelen, vidám futkosás közt
Arra figyeltem föl,
Hogy édesanyámhoz tanítványai
Odaszaladnak, s egy pillanatra megölelik.

Hosszan elgondolkodtam ezen:
Ha valakit ily sokan, ennyire szeretnek,
Az a legtökéletesebb dolog.
Én is ezt a hivatást választom!

Azóta már eltelt néhány év,
Ha jól számolom, éppen harmincnégy.
Magam is sétálgatok az udvaron,
És elsős gyermekek ölelik a derekam.

És valóban úgy van, ahogy gondoltam,
A sok kis apróság sok örömet ad.
Nem írt még senki szebb muzsikát,
Mint az önfeledt gyermeki kacagás.

Megtanítom őket írni és olvasni,
A számolás tudománya sem marad ki.
És ami a legnagyobb ajándék nekem:
Krisztus útjára is én vezethetem.

A feladat magasztos, de nem csekély,
Ezt választani, gondolatnak is merész.
Mégis Uram, velem ez a terved,
Add meg hozzá a kegyelmet!

Szakácsné Ujházy Mária

Kötődéseink

Húsvéti és Úrnapi körmeneteinkkor nem egyszer csodálkozó vagy kívülről mosolygó, esetleg még egy-egy humorosnak tűnő megjegyzést tevő felnőttekkel és gyerekekkel is találkozunk. Gyermekeink, akik egyébként büszkén vállalják a szertartásokban való közreműködést, bizony el-el szégyellik magukat, hiszen a megjegyzést tevők közül vannak, akik osztály, illetve játszótársaik. Vajon mi mindenen múlhat az, hogy a jövőben is vállalnak-e „nyilvánosan" segítő szerepet, vagy inkább elbújnak, s többé már nem szívesen mutatkoznak templomba nem járó társaik előtt egyházi ünnepeinken.

Az ember kultúrájának szokásait, szabályait és a viselkedés külső elvárásait jórészt az első legfontosabb kötelékében a családban tanulja meg. Ennek jelentőségére hívja fel a figyelmet a Magyar Katolikus Püspöki Kar A boldogabb családokért (1999) című körlevelében. „A család a társadalom összetett funkciójú, alapvető egysége. Életteret ad tagjainak, biztosítja az újabb nemzedék létrehozását és fölnevelését, segíti a személy kiteljesedését és a konfliktusok megoldását." A szülők valódi felelőssége a gyermek születésével veszi kezdetét, hiszen ők a felelősek gyermekük jövendő életének az alakításáért. Segíti egyéniségük fejlődését, tájékozódásukat és elhelyezkedésüket a világban. A család egy személyes kapcsolatrendszert biztosít tagjainak, ami lehetővé teszi önmegvalósításukat, életük személyes kibontakozását. „A család maga a kommunikáció: a kölcsönösség, a bizalom, a felelősségvállalás, a leleményes problémamegoldás elsajátításának legdöntőbb helye." (MKPK,1999. 34.o.)

A család érzelmi kötelékei, kapcsolatainak erőssége, hosszan tartó hatása alapvető érzelmi és viselkedési modelleket vés be a személyiségbe és ezeket, mint meghatározó tényezőket tovább visszük életünk során. Ezen feladatait azonban csak akkor teljesítheti, ha valóban megfelelő érzelmi hátteret, hiteles mintát és reális visszajelzést ad a gyermek felé, akiben kialakul a bizalom, a kötődés.

„A gyermek szeme tükröt keresett:
anyjára mosolygott s várt egy keveset,
az anya arca nem tükrözte vissza,
szomorú volt. A tükör nem volt tiszta."

(Mécs László: A gyermek játszani akart)

A Magyar Értelmező Kéziszótárban a következő meghatározás található a kötődés címszóhoz kapcsolva: „Az a folyamat, tény, illetve állapot, hogy valami kötődik, kapcsolódik valamihez; kötődik valakihez: érzelmi kapcsolat fűzi hozzá." Miként jön létre a kötődés? A kialakulás folyamata kezdetét veszi már az első szülői válaszokkor a gyermek születésére:

- A szülők hogyan definiálják szülői szerepüket;
- Összhang van-e köztük a hit, a világról alkotott véleményük és a nevelés terén;
- Minél kiegyensúlyozottabb és boldogabb az anya, annál inkább beengedi, bevonja az apát a gyermekkel való kapcsolatba;
- Az elégedettebb és kiegyensúlyozottabb apák többet törődnek gyermekükkel és így a család is harmonikusabbá válik;
- Fontos befolyásoló tényező a házassággal való elégedettség.

A szülők és a gyermek kapcsolatában nem az együtt eltöltött idő hossza, hanem az együttlét minősége a fontosabb.

Az interakciókat a csecsemőkorban az anya kezdeményezi, a gyermek pedig megszakítja. Majd nyolcadik hónap környékén fordulat következik be, s ekkor a gyermek már aktívabbá válik, kezdeményezi a kapcsolatot. Ebben a korai életszakaszban az apa és a gyermek kapcsolatában kevesebb szerep jut a fizikai törődésnek, viszont ebben a kapcsolatban hangsúlyosabb a játék. Ez abban az esetben is így van, ha az apa marad otthon a gyermekkel, és az anya dolgozik. (Egyre gyakrabban fordul elő!) Az apák játékai kreatívabbak és több dinamikus elemet tartalmaznak.

7-24. hónapig kialakul a személyhez való kötődés. A gyermek már képes az önálló helyváltoztatásra, képes szándékainak megfelelően viselkedni. A kötődés jelei:

- Az illető személy közelségét keresi;
- Szomorú, ha elválasztják a számára fontos személytől;
- Örül és megnyugszik, ha a személy visszajön;
- Együtt tevékenységen kívül is figyeli ennek a személynek a megnyilvánulásait.

2-3. évben rájön, hogy a szülő viselkedése éppolyan bejósolható, mint a környezet. A társas környezet kiszámíthatósága biztonságot nyújt neki. Rájön arra, hogy a szülőknek is vannak igényei, ezek kiszámíthatóak, ezért ezekkel is számol. Például: különböző szabályok, elvárások a gyermek felé a játékkal, a szülők elfoglaltságával, a templomban való viselkedéssel kapcsolatban stb. Idegenekkel képes újra kapcsolatba lépni. Kíváncsivá válik, elfogadja az interakciókat, és érdeklődni kezd a kortársak iránt. A templomban sétálgatva rácsodálkozik egy-egy emberre, majd elmosolyogja magát s legközelebb, mint ismerőst köszönti. E „felfedező körúton" más gyerekekkel is találkozik, nézegetik, majd egyre közelednek egymáshoz, s míg nem figyelmeztetik őket, boldog futkározásba kezdenek. A korai kötődési mintázatok a gyermekkor későbbi részében is meghatározzák azt, hogy hogyan viszonyul az új tapasztalatokhoz, élményekhez. A megfelelően kötődő gyermek hároméves korában már egyre hosszabb időt képes egyedül eltölteni, ekkor kezdi megérteni, hogy az anya nem tűnik el, csak elmegy, de hamarosan visszajön. Ebben az életszakaszban a gyermekek többsége új környezetbe kerül. Elkezdenek óvodába, óvodás hittanra járni, ahol a családtagokon kívül más személyekkel is szoros kapcsolatot építhetnek ki. Ennek eredményeképpen az anya-gyerek kapcsolatban három éves kor körül némi lazulás figyelhető meg, de továbbra is ez a kapcsolat tölti be életükben a központi szerepet. Ez jól megfigyelhető akkor, amikor társaival játszik és valami baj éri. Ekkor rögtön odafut édesanyjához és gyógyírt, biztonságot keres nála. Az óvodás életkorban a rendszeres templomba járás, ott találkozás az ismerős gyermekekkel és családjaikkal, valamint a játékos hittanórák csak erősítik kötődését a közösséghez.

A kisiskolás kor még nagyobb változást hoz létre a gyermek szociális kapcsolataiban. Hat-hét éves kor körül iskolába kerül és ebben a korban növekvő érdeklődéssel fordul más felnőttek és kortársai felé. Amellett, hogy a tanítóhoz fűződő erős kötődés meghatározó lehet a gyermek számára, egyre erősebbé válik a társakhoz való viszony az évek múlásával.

Ugyanígy fontos szerepet tölthet be a hitoktató, a pap. Mind a kisfiúk, mind a kislányok hitéletének egy fontos állomása, amikor megtanulnak „szolgálni" akár, mint ministráns, akár, mint perselyező, akár, mint kórustag. A tevékenységek, tanulás sokkal nagyobb örömet jelent társak, barátok jelenlétében. Mire a gyermek eléri a serdülőkort, a barátok már fontos és teljes bizalmat élvező társakká lesznek. Az iskolás évek kezdetén a család és a barátok csoportja két különálló világként jelenik meg a gyermek kapcsolataiban, és e két világ békésen megfér egymás mellett.

A gyermekkor végén, a serdülőkor kezdetén azonban e két világ gyakran összeütközik. Szüleihez való kötődése csökken. A családon kívül is tarthat fenn hasonló erősségű kötődést más felnőttekkel, baráti kapcsolatai pedig minden eddiginél nagyobb jelentőséggel bírnak. Ebben az életszakaszban a gyerekek szívesebben töltenek több időt kortársaikkal, valamint kérdéseiket, problémáikat is szívesebben vitatják meg velük, mint szüleikkel. A serdülők inkább társaik, barátaik tanácsát követik. A serdülők kötődéseiben két szélsőség állapítható meg. Az első esetben a kamasz érzelmileg teljesen elszakítja magát szüleitől. A másik esetben pedig képtelen a családján kívüli kötődés kialakítására. A megfigyelések azt az eredményt mutatják, hogy a legtöbb serdülő a felmerülő viták ellenére is erősen kötődik családtagjaihoz, de emellett más felnőttek és kortársak, barátok is nagyon fontos szerepet játszanak életükben. Ezért is oly nagy a felelőssége az egyházközségben működő gyermekközösségek vezetőinek, mert a gyerekek ahhoz fordulnak, akiben megbízhatnak, aki rájuk figyel, aki megérti problémájukat és a kérdéseikre is válaszolni tud s nem utolsó sorban számukra élvezetes tevékenységeket is biztosít. Ha mindezen igényeiket máshol találják meg, más örömtevékenységeket ismernek meg más értékrenddel, akkor nagyobb a valószínűsége annak, hogy kevésbé fogja felvállalni azokat a feladatokat, amelyeket barátai nem értenek, nem ismernek, esetleg kigúnyolnak. Fél attól, hogy a számára fontos társak, felnőttek kinevetik, esetleg ugratások alanyává válik.

Az emberek egymáshoz való kötődésének, ragaszkodásának kialakulási folyamata az egész életet befolyásolja és az élet minden területére kiterjed. Ezért is olyan fontos, hogy tiszta tükröt tartsunk gyermekeinknek, amelyben visszamosolygunk rájuk. Ebben a tükörben ők meglátthatják saját magukat, felismerhetik értékeiket és fontosnak érezhetik magukat. Ha így teszünk a gyermekek, akik később felnőtté válnak, ké-

pesek lesznek a következő generációknak is tiszta tükröt tartani, elveiket, értékrendjüket nyíltan felvállalni.

„Én tükre vagyok minden mosolyoknak,
én azért élek, hogy visszamosolyogjak
virágra, lepkére, bokorra, rengetegre,
farkasra, bárányra, szivárványra, fergetegre,

fényre, holdra, csillagokra, szegényekre, gazdagokra,
szenvedésre, vidámságra, jó napokra, rossz napokra,
rózsafára, keresztfára, visszamosolyogjak mindenre,
visszamosolyogjak az Istenre."

(Mécs László: A gyermek játszani akart)

Rózsáné Czigány Enikő
szalézi munkatárs

Mégis, kinek építed?

Az úrnapi körmenetek minden évben gyönyörűen elkészített oltárok mellett haladnak. Az oltárokat évek óta plébániánk egy-egy kis csoportja készíti. A gyárfal oldalában lévő oltár régóta a fiatalokra van bízva; építsék, szépítsék, csináljanak egy olyan helyet, ahová méltó letenni az Oltáriszentséget (tudod-e ki az Oltáriszentség?), miközben kivisszük az emberek közé.

Sok éve sikerül megszerveznem, hogy legyen oltárkép, amit két fiatal tehetség (Madaras Balázs, Mátyási Peti) fest; legyen, aki cipeli az asztalt, vizet, téglákat (ministránsok); legyen, aki megtervezi az oltárt egységében; legyen, aki segít a virágdíszítés elkészítésében. Az elején szép számmal indultunk, később azonban sokan lemaradtak, lecserélődtek. Az idén már csak két oszlopos tag maradt: Derrich és Judit. Kérem, mondjátok meg, mit csináltunk rosszul? Miért nem segít a példamutatás, a lelkesítés, a közösségi munka, a kérés? Vasárnap reggel – tudom én is – még

korábban van ½ 6. Na de mégis, kinek építed?, kiért vállalod? Egy évben egyszer van ilyen, hiszen a húsvéti körmenet nem ezekkel a külsőségekkel jár. Amikor elkészül az oltár, és örömmel, fáradtan, izzadtan, néha ázottan állunk előtte, akkor a készítők – természetesen lélekben – felrakják áldozataikat, amit hoztak egész évben, aznap, magukért, övéikért, az egyházközségért.

Ezt persze a körmeneten lévő hívek nem látják, de néha roskadásig van az oltár; örömmel, bánattal, szenvedéssel, kéréssel, hálával, barátokkal, családdal.

Kedves fiatal testvérem! Kérlek téged, ha lehet, előtte szombaton feküdj le úgy, hogy másnap reggel 1/2 6-ig kipihend magad! Gyere el segíteni az Úrnak, oltárt építeni! Szükség van a segítségedre! A másik oltárnál idősebbek dolgoznak, örülnének, ha a nehéz asztalt nem nekik kellene cipelni. A segítség mindig hálás dolog. Magad előtt is meg tudsz állni, és akkor az Úr, aki a rejtekben is lát, milyen hálás lesz a készségedért, a hozzáállásodért. Jelentkezz, hogy segíteni akarsz, hozz szirmokat, virágot, ötletet, vázát, mindegy mit, csak tapasztalhassuk, hogy velünk vagy, mert nekünk is lendítő erő, ha nem maradunk magunkra.

Az atya mindig hirdeti előző vasárnap a lehetőségeket. Jövőre szánd el magad, várunk!

Bár még fiatal vagy, de talán ismered a régi slágert: „Egyedül nem megy...". A Szentírásból viszont biztosan ismered a mondatot: „Ha ketten, hárman összejöttök az én nevemben, ott vagyok köztetek...".

Murányi Kati

Jó volt Ozorán

Az idei hatodik május 1-jei kirándulás ismét sikeresnek bizonyult. A megtelt busz reggel a templom elől indult, amit plébános atyánk ministránsokkal megpakolt kocsijával követett.

A program – Tolna megye kapujában – Simontornyán, várlátogatással kezdődött. Innen irány Cece, – híres festőművészünk – Csók István háza.

Hangulatos és kedves rezidenciája élményt és árnyat nyújtott a tikkadt turistáknak. Cecén gyönyörű és nagyon öreg a templom, Művészünk azonnal „rábukott" az ódon orgonára, a hozzáértők tapasztalatával.

Pilótánk az éhenhalás elől, gyorsan vitt ebédelni, ahol kántorunk bátyja – Józsi – nagyon finom ebéddel várt minket. Miattunk maradt le a falu gulyásfőző versenyéről, ahová mint zsűritag lett volna hivatalos. Megérdemelten kapta meg tőlünk az Albertfalvai Fakanál Díjat, amit az ő érdemeire való tekintettel hoztunk létre.

Ebéd után az ozorai templom hűvösében, énekszóval köszöntöttük Máriát és fohászkodtunk a szentekhez.

Az ozorai várban Illyés Gyuláról tudtunk meg érdekes dolgokat, eseményeket, miután túljutottunk egy különleges kiállításon. Az előtérben rövid filmet néztünk meg a régi, a mostani és a jövőnek tervezett Ozoráról. A kiállítás végén pedig videón láthattuk a költőt, amint elmondta nekünk egy mondatát a zsarnokságról. A rendhagyó módon szervezett tárlat igazi kuriózum volt. A várkiállításról alig tudtunk elszabadulni, annyi volt a látnivaló, a tárlatvezetők kedves, segítőkész, udvarias emberek voltak, így a hangulat is meg lett spécizve.

Mindezek után a Sió partján múlattuk az időt hazaindulásig, egy Csobogó nevű vendéglátóipari egység kerthelységében, a hol a tulaj legnagyobb örömére, egy nap alatt hoztuk neki – feltehetően – az egész éves forgalmat. Tudniillik, sikerült kifosztani az árukészletet az utolsó pisztáciás zacskóig.

A kirándulás sikerült, még hazafelé is játszottunk a buszon. A gyerekeket aznap nem kellett sokáig altatni, de én sem panaszkodhatom. Ami a fáradtságot illeti, háromszor számoltam át a pénzt, amikor fizetnem kellett az utazást.

Jövőre is mindenkit szeretettel várok a pilótával együtt.

Murányi Kati

„Ó, jertek, énekeljünk" – a kórus idei első fél éve, ahogyan egy kórustag látja

A templom kórusa szerepelt már az egyházközségi levél hasábjain, akkor még csak bemutatkozó cikk formájában. Azóta nem telt el túl hosszú idő, mégis mi, akik ezt a kis társaságot alkotjuk, számos élménnyel lettünk gazdagabbak. Reméljük énekünkkel nem csak magunknak, hanem időről időre a miséken, a kisebb-nagyobb koncerteken másoknak is sikerült örömet okoztunk.

Az énekkar alapító tagjaként (talán kicsit fellengzős ez a jelző, hiszen történetünk alig másfél éve kezdődött) az indulástól láttam a kórus fejlődését, a nehézségeket és az örömöket egyaránt. Bizony az első hónapokban, mikor egy-egy próba (hivatalosan) huszadik percében még mindig csak hárman-négyen voltunk az alsó hittanteremben, és már az összes beéneklő gyakorlatot végigénekeltük abban reménykedve, hogy „csak jönnek még egy páran", időnként elég borúlátóak voltunk. Nehezen indult a szerveződés, kevesen tudták és akarták vállalni a heti rendszeres próbákat, a kórusnak még nem volt „hírneve", ami csalogatta volna az énekelni vágyókat.

Aztán elkezdtünk növekedni. Énekeltünk miséken, volt karácsonyi koncert, és a névsor egyre hosszabb lett. Többen eleinte esetlegesen tudtak próbára jönni, aztán egyre gyakrabban, végül rendszeresen. Most már ott tartunk, hogy karnagyunk, Ludmány Emil listáján 26 név sorakozik, köztük több „családi vállalkozás".

Az idei év első fele elég sűrűre sikerült. Amikor Emil januárban felolvasta az Antal atyával közösen összeállított programot, kicsit elszörnyedtünk. Bár az egyházi év ünnepeit mindenki jól ismeri, azért ilyenkor derül ki, hogy mennyi alkalom van, amikor a kórusra számítanak. Egymást érték azok a misék, ünnepek, ahol szerepet vállaltunk, és közben még a művek tanulását is „erőltetett menetben" kellett teljesíteni, hiszen mégiscsak kellemetlen, ha a hívek a padokból „visszaéneklik" a már jól ismert motettákat.

Egyik legszebb élményünk kétségkívül a két nagyböjti passió volt. Sokat készültünk rá, sokat aggódtunk a megbetegedések miatt (ne felejt-

sük el, hogy nagyböjt vége épp egybeesik a nagy náthaszezonnal), ráadásul többeknek jutott benne egy-két soros kis szólószerep, ami azért messze nem azonos azzal az érzéssel, mintha „csak" a kóruson belül kell énekelni. Az is szokatlan volt, hogy nem a kóruson, hanem a templom előterében álltunk. Utána többen odajöttek, megdicsértek, véleményüket ezúton is nagyon köszönjük.

A húsvét után érzésünk szerint szinte azonnal jött a pünkösd (negyven nap nem is olyan hosszú idő), ráadásul ezzel szinte egy időben a kórus évadzáró hangversenye. Meghatóan sokan jöttek el meghallgatni a koncertet, reméljük ők is olyan jó érzésekkel mentek el, ahogyan mi.

Talán mindenki hallotta már: „Aki énekel, kétszer imádkozik." Reméljük, ez valóban így van. Az biztos, hogy az együtt éneklés nagy élmény, és összehozza az embereket. Aki kedvet érez rá, hogy csatlakozzon a kórushoz, szeptembertől, amikor a próbák elkezdődnek, szívesen látjuk.

Paál Zoltán

Morzsák a Mosoly Társaságának életéből

Az elmúlt hetek csöndesen teltek, de azért akadtak olyan alkalmak, események, amelyeken társaságunk több tagja is részt tudott venni, ill. együtt ünnepelhettünk.

- Ilyen jelentős esemény volt Húsvét után Baksa Karesz kisfiának a keresztelője, amely után szerény agapét rendeztünk, majd meghallgathattuk Karesz előadását a szinkretizmusról.
- Áprilisban, Miklós javaslatára, a Katona József Színházban megnéztük Weöres Sándor Szent György és a sárkány című darabját, amelyet nem nagy tévedés, ha az elvontabb irodalmi műfaj egyik képviselőjeként emlegetünk, ami abból is igazolást nyer, hogy a darab mondanivalójának értelmezése körül még napokkal később is komoly viták lobbantak fel.
- Többen részt vettek közülünk a tavaszi Nagymarosi Ifjúsági Találkozón, ill. május végén, Máriaremetén, a Karizmák Ünnepén.
- Alpár és Miklós – a hagyományokhoz híven, a Hargitán át sok-sok kilométert gyalogolva – idén is elzarándokoltak Csíksomlyóra, a pünkösdi búcsúba.

- A legutóbbi összejövetelünkön vendégül láttunk két farkaslakai lányt, akikkel Alpárék ezen a zarándoklaton ismerkedtek össze.
- Fontosnak tartottuk, hogy a Vidámság Napjának lebonyolításában lehetőség szerint tevékeny segítőtársai legyünk a szalézi munkatársaknak. Szerencsére a lelkesedés ereje (és a Gondviselés) áttörte a fellegeket és a kezdeti esőzések után már napsütötte pályákon folyhatott a zsetonokért való küzdelem, amelyet mi legalább annyira élveztünk, mint a gyerekek.
- Ezen a szombaton egy másik jeles eseményre is hivatalosak voltunk: az egykoron egyedüli albertfalvi református fiatal, Zoli (akit évekkel ezelőtt, az ökumenikus imahéten ismertünk meg és hívtunk meg társaságunkba) esküvője volt Kecskeméten, ahová Miklós vitte el jókívánságainkat.

Most pedig szerepeljen itt néhány terv az elkövetkezendő időszakra:

- Június 15-én részt veszünk Dankó Feri pappá szentelésén Esztergomban.
- Ugyanezen a hétvégén, Alpár szervezésében, biciklis zarándoklat keretében, lehetőség nyílik a nem régiben felavatott zebegényi trianoni emlékmű megtekintésére és rövid elcsendesedés alatt a méltó emlékezésre.
- Még június folyamán szeretnénk egynapos biciklis kirándulást szervezni Szentendrére.
- Várhatóan augusztusban meglátogatjuk Virt Laciékat a Bakonyban.
- Októbertől, az AKTK támogatását élvezve, kezdeményezésünkre elindulna egy négy alkalmat magában foglaló magyar nyelvművelő kurzus, amely kéthetente lenne, meghívott nyelvész vezetésével (részvételi díj: össz. 1000 Ft – előzetes jelentkezéssel!). A részletekről az érdeklődők majd az Egyházközségi Levél búcsúi számában olvashatnak bővebben, ill. én (Kaca) is tudok felvilágosítást adni.
- A nyáron is folytatódnak a 13-ai fatimai Rózsafüzér-imádságok (a júliusi kivételesen nem 13-án lesz, figyeljétek a hirdetést!), amelyen a Mosoly Társasága is részt vesz.
- Felvállaltuk az Albertfalvi Napok keretében megrendezendő Utcabál megszervezését.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk bármely meghirdetett programunkra és minden albertfalvi testvérünknek jó nyaralást kívánunk!

Takács Károly

Egy zenekari mise bemutatójára

Bizony, meglehetősen ritka esemény manapság kis hazánkban modern, nagyzenekari mise (oratórium) ősbemutatója. Székesegyházainkban, nagyobb templomainkban Mozart, Haydn, Beethoven, Liszt már klasszikussá vált műveit jelesebb ünnepnapokon többször élvezhetjük, de ma élő, s ráadásul a legfiatalabb generációhoz tartozó szerzőktől igen ritkán hallhatunk új egyházi zeneműveket.

Most, június 9-én skóciai Szent Margit ünnepét megelőzően csendült fel a vasárnapi szentmisén a budai Szent Margit Gimnázium kápolnájában Kesselyák Gergelynek, a miskolci Nemzeti Színház zeneigazgatójának Szent Margit miséje. A klasszikus zene világában nemrégiben üstökösként feltűnt, a Magyar Televízió Karmesterversenyén már igen fiatalon értékes helyezést elért dirigens rendszeres miskolci fellépései mellett több alkalommal vitt nagy sikerre előadásokat Budapesten is, pl. az Erkel Színházban vagy az Operettben (Elisabeth musical) és más hazai nagyszínházainkban. A zeneszerzőt régi barátság fűzi a budai Szent Margit Gimnáziumhoz, tisztelője nem csak az iskola névadó szentjének, de évek óta a nagytekintélyű szakember szemével figyeli és irányítja a gimnázium komolyzenei életét. Minden évben legalább egy új zenekari mű vagy mise előadására készíti fel az iskola aranyjelvényes kórusát. Schubert G-dúr miséje után legutóbb a Zeneakadémián szólaltatta meg Mozart Koronázási Miséjét neves szólisták, valamint az iskola kórusának és a Piarista Gimnázium fiataljainak közreműködésében. A Szent Margit misét a gimnáziumnak írta, ezzel is kifejezve az iskola iránti elkötelezettségét, és azt, hogy mindig nagy örömmel vezényli a kitűnően felkészített gimnáziumi kórust (karigazgató Köncse Kriszta tanárnő). Az igen szuggesztív, a zenét minden porcikájában érző mester pálcája nyomán az egyébként amatőr iskolai énekkar rendre már-már professzionálisan szólal meg. Itt kell külön kiemelni Köncse Kriszta fiatal zenepedagógus munkáját, aki gyakorlatilag egy hét alatt tanította be ezt a misét! Az öttételes, modern zenei hatásokat felvonultató mise finom, áttört hangzását kiemelte a kórusnak angyalok karára emlékeztető, a hallgatóságot transz-

cendens távlatokba emelő éneke. A fuvola finom játékát jól hangsúlyozta a miséken egyébként igen ritkán hallható hárfa lágy akkordja, és a női kar szinte éteri magasságokban mozgó szólama. Zenekari miséken ritkán alkalmazott zeneszerzői leleménnyel a Glória intonációját többször váltakozva ismételte Kiss Bernadett szopránja és a kórus. A fiatal, tiszta, szinte csilingelő gyermekhangok is segítették felejthetetlenné tenni az előadást. Mindazok, akik a Szent Margit mise ősbemutatóján fáradoztak, jogosan tarthattak attól, hogy még a gyermekkorból alig kilépett tagokból álló kórus számára esetleg nehézséget okoz egy modern mise bemutatója. Ebben a tekintetben az énekkar nem volt azonban teljesen tapasztalatlan, hiszen két évvel ezelőtt a Szent Margit Kórust érte az a megtiszteltetés, hogy az Esztergomi Bazilikában a Ferences Kórussal együtt adhatták elő Mohai Miklós új erre az alkalomra írt Mindszenty miséjét. A felesleges félelmek az első akkordok felcsendülése után eloszlottak, mert az előadás színvonala minden várakozást felülmúlt. A Magyar Állami Operaház, a Budapesti Filharmóniai Társaság és a Magyar Virtuózok zenekarából Bartos Csaba gordonkaművész által erre az alkalomra válogatott „Szent Margit Szimfonikusok" zenészei között megtalálhattuk gimnáziumunk növendékeit ugyanúgy, mint a diákok szüleit, hozzátartozóit. Danyilova Galina, koncertmesterben a zeneszerző-karmester kitűnő partnert talált, irányításával a viszonylag kevés próba ellenére a zenekar rendkívül pontosan követte a szerző minden kívánságát, utasítását. A mise keretében hangzott el Kesselyák Gergely Ave Mariája, Eperjesi Erikának, a miskolci Opera fiatal tehetséges énekesnőjének tolmácsolásában. A szopránszólóra és női karra írt legújabb Ave Maria az elkövetkező időkben minden bizonnyal sűrűn fölkerül majd a templomok és koncertek repertoárjára. Nem azt a kort éljük, amikor minden nap vagy minden héten születik egy új egyházzenei mű, éppen ezért nagy jelentőségű egy ilyen ősbemutató, mely talán inspirációt ad más fiatal szerzőknek is, hogy kövessék Kesselyák Gergelyt ezen a nem könnyű, rögös úton, melyet a szent zene érdekében évek óta megtesz.

Pedagógiai hatása pedig egyenesen felbecsülhetetlen egy ilyen klasszikus szakrális zenemű iskolai előadásának. Egy zenemű valódi értékét mindig a történelem bizonyítja. Az előadás sikere reményt ad arra, hogy több évtized múlva talán ez az ősbemutató zenetörténelmi jelentőségűvé válik.

Várhatóan ősszel jelenik meg CD-n a Szent Margit mise, Pergolesi Stabat Materével együtt Kesselyák Gergely művész úr vezényletével a Szent Margit Kórus és Szimfonikusok közreműködésével.

Sümegh László

Menjünk Európába?

Egy iskolavezető szubjektív gondolatai a holland-német közoktatásról

Az elmúlt években a magyar médiumok egyik leggyakrabban használatos, már-már elcsépelt terminológiája „Megyünk Európába". Vannak, akik erre ingerülten, vagy kevéssé ingerülten vágják rá, minek menjünk, amikor már jó ezer éve ott vagyunk!

Nem tisztem ezt a sokak szerint inkább politikai, mint gyakorlati kérdést most a dolgozatom elején eldönteni, de hogy a téma kis hazánkban mennyire túldimenzionált mindegyik médiumban, arra jó bizonyíték Kiss Gábor nyelvésznek, a Magyar Nyelvtudományi Intézet munkatársa vezetésével nem is oly rég készült felmérés, mely szerint valóban a legtöbbet ezzel a két szóval foglalkozunk híradásainkban.

Az egyesült Európa természetesen megkövetel csatlakozott államaitól sok esetben nem is kevés konformitást (hej de divatos szó lett az eurokonform!), ami nem csodálható akkor, ha pl. a közlekedésre gondolunk. Sok más esetben, így pl. a joggyakorlatban sem nagyon tanácsos a tagállamok között aránytalan diszharmónia. Mindnyájunkat, tanárokat, iskolavezetőket egyaránt igen érdekel, létezik-e, létezhet-e egyáltalán az oktatásban valamiféle összhang az államok között, megvalósul-e egyszer a közös Európa oktatási szisztémája.

A másik ezzel szorosan összefüggő kérdés; merre halad a magyar oktatás? Közoktatásunk mennyire és hogyan tud megbirkózni a mindjobban ránehezedő kihívásokkal, nehézségekkel?

Sokszor játszunk mi emberek, így természetesen pedagógusok is, azzal a gondolattal, milyen lesz a távoli jövőnek, mondjuk ezen évszázad végének közoktatása.

Apáink, nagyapáink (különösen, ha gyakorló tanárok voltak) élményeiből tudjuk, milyen volt pár évtizeddel ezelőtt ezen a tájon az oktatás. Olvasmányélményeinkből pedig jól körvonalazható, hogy milyen lehetett a pedagógia világa, mondjuk akár száz vagy ezer évvel ezelőtt. Ezért tesz legtöbbünket igazán kíváncsivá, milyen lesz majdan az „európai iskola", hogyan, mit és milyen körülmények között tanulnak majd a

jövő nemzedékei, utódaink, unokáink, dédunokáink.

Jó sorsom úgy hozta, hogy a rendszerváltozás óta több alkalommal lehetőségem nyílott európai országok oktatási rendszereit tanulmányozni. Bepillanthattam külhoni óvodák, általános iskolák, gimnáziumok, főiskolák és egyetemek világába, hospitálhattam tanórákon, órákat beszélgettem, vitáztam általam igen értékesnek tartott pedagógusokkal és vizsgálhattam jó néhány intézmény Curriculumát is.

Külföldi útjaim során impresszióimat már itt-ott, rövidebb lélegzetű cikkekben, glosszákban eddig is közöltem, fajsúlyosabb általánosításokra most csak azért merek vállalkozni, mert, legutóbbi németországi és hollandiai tapasztalataim meggyőztek arról, nem egyedi esetekről van szó, az egyedi benyomások bizony jól általánosíthatók.

Ezen bevezető gondolatok után újra tegyük fel a kérdést – most csak szigorúan véve az oktatás nevelés területére gondolván – „Menjünk Európába?"

AZ OKTATÁSI RENDSZEREKRŐL

Már legutóbbi indulásom előtt aacheni professzor barátom telefonon kedélyesen figyelmeztetett: „Te jössz hozzánk pedagógiát tanulni?" Harminc éve ismerem a német és holland oktatást, neked kéne nekünk itteniknek végre megmagyarázni mit, és hogyan kéne csinálnunk az oskolában". Természetesen ezeket a szép szavakat, bókokat mindenekelőtt egy negyvenéves barátságnak tudja be az ember, de valami akkor azt súgta, talán nem is hízeleg annyira prof. Dr. Attila Bereck, aki a maga tudományterületének tapasztalt, megbecsült sőt mi több, világhírű szakembere.

Azt már régóta tudtam, hogy a Német Szövetségi Köztársaság tizenhat tartománya nem valami egységes, ami az oktatást általában jellemzi. Kardinális kérdésekben többnyire egységesnek látszanak a tartományok (tankötelezettség, beiskolázás, érettségi, egyetemi továbbtanulás) de részletkérdésekben igen eltérőek a hagyományok, szokások. Tartománya válogatja pl. hogy tizenkettő vagy tizenhárom év tanulás után lehet érettségi vizsgát tenni, de az, hogy az óvoda Németországban nem a közoktatás része, az számomra csak most derült ki. A gyereket vihetik óvodába (már ha van a környéken), de ott is leginkább csak délig tartják, ugyanis ebéd a legtöbb óvodában nincs! Az általános iskolai tanulmányok meg-

kezdésének nem feltétele az óvodai előképzés, aki tanköteles és nem fogyatékos, az iskolai tanulmányait hatévesen mintegy automatikusan megkezdheti.

Hollandiában viszont már négy éves kortól tanköteles a gyermek és nyolc éven át jár ún. elemi iskolába, ahol minden évben az egész osztállyal csak egy (!) tanító foglalkozik. Ez az egy szem tanár tanítja az összes tantárgyat, énektől a matematikáig, a mi hatodik osztályunknak megfelelő tanév végéig. Érdekes megjegyezni az Unióval az a fura helyzet állt elő, hogy van olyan város (pl. Dinxperlo) ahol az utca egyik oldala Hollandiához, a másik Németországhoz tartozik. Míg az egyik oldalon a négyéves lurkó naponta büszkén masírozik táskájával az iskolába, a mások oldalon, hasonló korú társa, a kertben még két évig önfeledten játszadozhat. Bonyolítja a helyzetet, hogy sok, magát németnek valló polgár él a holland oldalon és megfordítva! Arra a kérdésre, hogy vannak-e próbálkozások az Uniós tagállamok között valamiféle oktatásszerkezeti egységre való törekvésnek, nevetve válaszolták: ez szinte sohasem következhet be, hiszen látjuk, a folyamat éppen fordított, még a német tartományok sem hajlanak – oktatási kérdésekben – sok esetben kompromisszumra és egységre. Brüsszelben már évekkel ezelőtt megtárgyalták, az Unió összes országában, az oktatáspolitikát abszolút helyi ügyként kell kezelni!

Hollandiában igen bonyolult az oktatási rendszer, mert mondhatnánk kétféle típusú „gimnázium" is működik. Az egyikben a tizennegyedik tanév végén tizennyolc évesen (VWO típusú) a másikban a tizenharmadik év végén (HAVO típusú) érettségiznek a diákok. A hatéves középiskola befejeztével mehetnek csak Hollandiában a fiatalok az egyetemre, az öténes képzés után viszont csak főiskolai tanulmányokat folytathatnak. A középiskolai tanulmányok két egymástól eltérő típusa eleve determinálja, hogy egyetemre vagy főiskolára mehet majd a kétféle matura után a holland diák. Ebből egyenesen következik, hogy az egyik érettségi vizsga tizenhét évesen, a másik tizennyolc évesen abszolválható. (Jaj nekünk! Megelőztek minket, előttünk már valakik kitalálták a „kétszintű" érettségit?!)

Maradjunk még egy kicsit az érettséginél. Hollandiában kötelező holland nyelv és irodalomból, valamint angol nyelvből érettségizni. A szóbeli vizsgálatokat az iskola szervezi, elnöke az igazgató vagy a tantestület egyik tanára. Választani lehet ezen két kötelező tantárgyhoz tetszés szerint még négy-öt tárgyat, a feltétel csak az, hogy bizonyos meghatá-

rozott óraszámban a jelölt felvette-e azokat órarendjébe. (Jelenleg ez 265 óra!) A szóbeli vizsgát (ami a diákok szerint sokkal nehezebb) követi a központi írásbeli, ahol a központosított és egyszerűbb javítás kedvéért – csak tesztkérdésekre! – kedvükre ikszelhetnek a tanulók. Leginkább, négy lehetséges válaszból kell kitalálni a helyes megoldást. (Viccelve mondtuk, most már tudjuk, honnan ered Vágó Istvánnak a Legyen Ön is milliomos c. kvíz játéka!) Ha a jelöltnek kis szerencséje van, különösebb tanulás nélkül tud produkálni egy 40-50%-os eredményt. A teszteket területi centrumokban javítják és visszaküldik az eredményeket az adott iskolának, ott azt tanulónként átlagolják, a szóbelin nyújtott teljesítménnyel. Hosszú évek tapasztalata azt mutatja, hogy a leggyengébb iskola leggyengébb tanulói sem ronthatják le jelentősen teszteredményeikkel a szóbelin mutatott teljesítményüket. (Hja ez a négyválasztásos totó!)

Az érettségin a többség jól-rosszul megfelel, de el kell mondani, hogy a tanulóknak csak igen kis százaléka érettségizik, csak azok, akik később kizárólag egyetemen, vagy főiskolán folytatják tanulmányaikat.

A nálunk divatos kérdés – „Van érettségid? Akkor jöhetsz dolgozni. – ott nem ismert. Az érettségi mind Hollandiában, mind Németországban csak egy szükséges és elégséges belépő, ugródeszka a továbbtanulásra.

Aki úgy érzi, számára nehéz lesz a felsőoktatás, az már eleve szakképző intézetekben tanul, ahonnan csak nagyon nehezen és körülményesen lehet átmenni olyan középiskolába, mely érettségi vizsgát szervezhet. Ilyen a legritkább esetekben fordul elő! Az átjárhatóság tehát nem megoldott, elsősorban azért, mert nem ismeri a „rendszer" a különbözeti vizsgát. Vendéglátóink eleve csodálkoztak a különbözeti vizsga fogalmán, egyszerűen nem is nagyon értették mit is jelent.

A rendszerváltozás óta a magyar oktatási szerkezet is sokak szerint kaotikus, mégis megállapíthatjuk, hogy sokszor bírált rendszerünk ma még jóval egyszerűbb, mint pl. a holland közoktatásé. Talán 2005-ben, a kétszintű érettségi bevezetésével érjük utol őket, ami a szisztéma komplikáltságát illeti!

A NEVELÉSRŐL

Kezdjük az óvodánál. Már magam sem tudom, hogy anekdota vagy valóban megesett, egyszer egy asszony másállapotban megkérdezte a nőgyógyászától, mikor kell majd elkezdeni a gyermekének a nevelését.

Az orvos válasza az volt „már elkésett asszonyom". Minden óvodapedagógus tudja, hogy mekkora szerepe van a jó és tudatos nevelésnek óvodáskorban, mekkora, később nehezen korrigálható hibákat lehet ebben, a gyermek számára rendkívül fogékony életkorban, hibás stratégiával elkövetni.

Nos, ehhez képest tapasztalataink szerint a hollandiai óvoda nem más, mint egy rosszul sikerült gyermekmegőrző. A pár hónapos csecsemő együtt van a még éppen nem iskoláskorú négyévessel. A meglátogatott „gyermekmegőrzőben" egy járókában fekvő gyerek valamiért éppen bömbölt (valószínűleg bekakilt és tisztába kellett volna tenni!) egy kétéves forma pedig értetlenül állt fölötte és csodálkozva bámulta. Nem értette, miért sír a kicsi, be-benyúlt a járókába, megpróbálta kivenni a gyermek szájából a cumit. A dadus (?) ezalatt önfeledten beszélgetett (mobiltelefonált, internetezett, tetszés szerint behelyettesíthető) kolleganőjével és láthatóan arra várt (mert voltak egy páran, csak a reájuk bízottakkal éppen semmit nem törődtek), mikor jönnek már a picikért és viszik őket haza. Ez többnyire ezekben az „őrzőkben" délig bekövetkezik, mert általában nem kapnak ebédet az apróságok. (Néha kis száraz kosztot, kekszet majszolnak, valószínűleg ezt a szülők hozzák.) Hollandiában egyébként sem divat a meleg ebéd, a miénktől eltérő étkezési szokásaik szerint holland ember meleget csak vacsorára eszik. Már maga az „őrző" látványa is megdöbbentő, elképzelhetetlen a mocsok, a szenny, a bűz. Magyar bölcsődét, óvodát ismerőnek már elviselhetetlen állapotok uralkodnak. Szakavatott óvónénit állítólag lasszóval is nehéz találni, ha végképpen nincs megoldás, végszükségként beugrik egy szülő, gyermekmegőrzésre az is megteszi.

Betöltött négy éves kortól ezután következik az általános iskola, ami tizenkét éves korig tart. Az iskolák kétharmada magánkézben van, ami korántsem jelenti azt, hogy az iskola egy jól jövedelmező vállalkozás lenne, leginkább egyesületek, alapítványok a nem profitorientált fenntartók. A tanárok társadalmi, erkölcsi megbecsülése semmivel sem jobb, sőt rosszabb, mint nálunk. Pedig a fizetésük még rendben is volna, jó tanárt mégsem könnyű találni, aminek eredményeképpen ma 300 holland iskolában még igazgató sincs! Nincs, mert vezetői fizetése alig több mint tanár kollegáié, a felelősség pedig csak az övé! A liberális felfogás szerint a tanár ugyanis ha becsukta maga mögött az osztályterem ajtaját, úgy tanít, ahogy és amit akar, az igazgatónak pedig általában semmiféle esz-

köz nincs a kezében, azon kívül, hogy kérve könyörög tanárának, tartsa kordában osztályát és tanítson végre már valamit.

Persze a tanárokat meg lehet érteni, az óra 90%-a elmegy a rendszeres fegyelmezéssel. Tudni kell, Hollandia (és Németország) jelenlegi legnagyobb problémája a bevándorlás (Németországban a vendégmunkás kérdés) kezelése. Amszterdamban a tanulók harmada, Rotterdamban a fele fekete, ahogy ők mondják, nem európai. Azokban az iskolákban pedig, ahol a feketék aránya közelíti az ötven százalékot, a fehér szülők gyorsan elviszik gyermekeiket más iskolákba, s reggelente inkább órákat autóznak véreikkel. Ezekből az intézményekből azután a tanárok is rendre elmenekülnek, (az igazgató elsőnek, a többi utána), hiszen a hiteles felmérések és statisztikák szerint a fekete középiskolások túlnyomó többsége rendszeres kábítószerélvező. Hollandiában ugyanis a könnyűdrogok fogyasztása csak az iskolában tilos, arra kijelölt helyen, bármikor és bármennyit lehet fogyasztani. (Vannak külön kábítószer klubok!)

Tanulságképpen elvittek minket Amszterdam ún. „Vigalmi Negyedébe", ahol százával láttunk iskola után (?) „belőtt," középiskolás korú fiatalokat és még sok minden, itt nem részletezett, elképesztő dolgokat.

Kérdezhetnénk, mi az oka annak, hogy ezek a fiatalok úgy viselkednek, ahogy, mi az oka, hogy mire felcseperednek, kordában tartásukhoz pedagógiai művészet, sőt mi több zsenialitás szükséges.

Multikauzális mondják ők, és mondhatjuk velük együtt mi is. Többokú tehát, amiben fő tényező elsősorban az elképesztő liberalizmus, amivel az oktatást, úgy, mint mindent az egész országban, kezelik. A család, mint modell, pár évtized alatt hihetetlen módon devalválódott, (csak a feketéknél elégséges a gyermekvállalás az önfenntartásra) a magányos vagy élettársi kapcsolatban élő emberek inkább kutyát sétáltatnak a parkokban, mint gyereket. Aki viszont gyermeket nevel, a modern ún. fogyasztói társadalomnak neveli, ezért minden ráhatásával önzővé, egoistává próbálja alakítani, abban bízva, csemetéje később így talán majd a jég hátán, a legnehezebb körülmények között is vidáman megél.

Szülőnek, pedagógusnak egyformán nincs tekintélye, és még ha annyit fizetnének is a pedagógiai munkáért, mint a Philips vagy az Unilever multicégek, akkor sem hajlandó egy normális ember nap mint nap a megaláztatások sorát ismételten elviselni.

Természetesen mindez nem általánosítható minden oktatási intézményre, de nagyon jellemző. Vannak – kisebbségben – olyan magániskolák is, ahol a tanárok szigorú felvételi szűrés után, színvonalas munkát végeznek, ezzel komoly tanulmányi sikereket, eredményeket tudnak felmutatni. Ezekben az intézményekben természetesen találunk igazgatót. De a jelenlegi liberális gazdaság és bevándorlási politika azt eredményezheti, hogy (számítások szerint húsz–harminc év múlva) Hollandia lakosságának több mint fele már fekete lesz. Jelenlétünkkor írták az újságok, hogy egy 15 éves, kb. százkilós, túlkoros általános iskolás diák (az ált. iskola normális esetben 12 évesig tart!) akkora pofont adott a tanárnőjének, hogy az agyrázkódást szenvedett és mentőt kellett hívni. A harmincas, kórházi ágyról nyilatkozó filigrán angoltanár az újságírónak szó szerint ezt panaszolta „ezután soha többé nem lépem át semmilyen oktatási intézmény küszöbét, inkább szerényebben próbálok családommal megélni."

Ottlétünkkor Erfurt (Németország Thüringia tartománya) és az egész Szövetségi Köztársaság gyászolt, a zászlók mindenütt félárbócon voltak, az államtitkár szerint hasonló méretű tragédia a második világháború óta Németországban nem történt. Egy az érettségi előtt eltanácsolt diák végzett tizenhárom tanárával, összesen tizennyolc halottja volt a vérfürdőnek.

Úgy Németországban, mint Amerikában ilyen „rendkívüli" esetben azonnal különbizottságot alakítanak, tárgyalnak, vizsgálnak, intézkedéseket hoznak, de a valódi okokra sohasem mutatnak rá, mert félnek kimondani az igazságot. Igen, Nyugat-Európában – tisztelet a kivételnek – az erőszak minden házba beköltözött, nap mint nap minden percben, minden órában brutalitást láthatunk a televízióban vagy a moziban, olvashatunk az újságban. Az erőszaknak pedig ilyen agymosás szerinti látványa erőszakot szül. A liberalizmus, mint mindenütt, itt is visszaüt. Akinek fegyver van a kezében, az előbb utóbb használhatja is. Ezekben az országokban már nem is titkolják, félnek a tanárok!

A „multikulti" ami a globalizált világnak egyenes következménye, napjainkra éppen nem a jelentése szerinti sokszínű kultúrát, hanem a nagyon is kőkemény monokultúrát jelenti.

„Sok van mi csodálatos,
de a tévé nélküli világ a legcsodálatosabb."
(Sophokles után szabadon)

Most értünk a mai fiatalságot fenyegető egyik legnagyobb veszedelem tárgyalásához, a „tömegkommunikációs veszedelemhez". A szabályozatlan, liberális „médiakrácia" világszerte – így a tárgyalt két országban különösképpen – a hatalom érvényesítésének talán legbonyolultabb képződménye. Az eseményekhez fűzött kommentárokkal lehet a győztes forradalmakat puccsként kezelni, lehet a jót rossznak, a rosszat jónak beállítani, az arra méltatlant méltónak feltüntetni. Ebben a nyereségérdekelt, pénzvezérelt, kereskedelmi tévé- csatornákkal átszőtt világunkban még a felnőtteknek is nehéz eligazodni, nem hogy befolyásolható kiskorú gyermekeknek. A „Coca-Cola kultúra" lassan át és átszövi az egész világot, miközben a meggyőzés szerepét fokozatosan átadja a kevésbé szimpatikus csábításnak. Hollandiában, Németországban – de sajnos már egyre inkább nálunk is tapasztaljuk, hogy nem az esztétikai minőség, hanem csupán a profit határozza meg, mi kerül a képernyőre. A múlt század harmincas éveinek végén, a német televíziózás őskorában egy szerző azt jósolta, „talán az ezredvégen megélhetjük, hogy a világ egyszerre nézi majd televízión Shakespeare Hamletjét": Túl vagyunk az ezredfordulón, de bizony sokáig kell még arra várni – ha ez az utópista álom nem is, csak az a szerény kívánság következzék el, hogy valahol, valamelyik országban sokan nézik egy közszolgálati tévécsatornán Shakespeare klasszikus darabjait, vagy más prózai-zenei remekműveket.

A vallás visszaszorulása – hasonlóan az előbbiekhez – közrejátszik az oktatás nevelés jelenlegi alakulásában. Míg 1970-ben a hollandok 80%-a vallotta magát valamilyen felekezethez tartozónak, mára ez az arány 27%-ra csökkent. Ezek után egyáltalán nem csodálkozhatunk azon, hogy a holland törvényhozás és a közvélemény hogyan kezeli az abortuszt, vagy az eutanáziát.

Így jutunk el a liberalizmus végeredményéhez, minden eddig tárgyalt jelenség okához, okozatához, az értékek válságához. Ahol az értékek devalválódnak vagy egyszerűen hiányoznak, ott nagyon nehézzé válik a pedagógustársadalom helyzete. A hitnek, a hűségnek, az igazságnak, a józanságnak, állhatatosságnak, az önmegtagadásnak a szelídségnek a türelemnek és a mértékletességnek hiányában a társadalom egyes sze-

mélyei és csoportjai nem vagy alig tudnak uralkodni ösztöneiken, szenvedélyeiken. A szeretetet, mint a közösségnek legfontosabb építőerejét már nem is merem említeni, kinevetnek, hisz globalizált világunkban már majdnem mindent a „hasznosság", így a pénz mozgat.

Mindezekből a problémákból a holland (és német) oktatásért felelős személyek ma még nem látják a kivezető utat. Tőlünk kérdezték, – érzékelhető kíváncsisággal, mi mit csinálnánk adott helyzetükben? Sajnos már ők is annyira meg vannak fertőzve a liberális eszmékkel, gondolatvilágukat annyira át és átszőtte a liberalizmus, hogy nem mernek, már nem is akarnak, vagy ha akarnak se tudnak olyan társadalmi változásokat megindítani, ami gyökeresen javítana náluk az oktatás-nevelés egyre jobban romló helyzetén.

Ha bármilyen az előzőekben tárgyalt jelenségeket visszaszorító intézkedésben csak gondolkodnának is, hiénaként ugranának rájuk a jelenlegi médiumok moguljai. Ügynökeik akár a legdurvább eszközökkel is igyekeznek azokat az erőket megsemmisíteni, akik egy „Élhetőbb Hollandiát" képzelnek el. Képesek akár hat pisztolygolyót is fejébe röpíteni annak, aki megelégeli az ország szélsőséges liberalizmusából fakadó egyre kibírhatatlanabbá váló nehézségeket. A magát legdemokratikusabbnak tartó ország, ha ezen az úton halad tovább, vélhetőleg saját sírját ássa.

A bevándorlás visszaszorítása, korlátozása – mondják bölcsen, rasszizmus (egyébként is, akkor ki végzi el a piszkos munkát?) a holland nagyvárosokban az utcaseprők, és a hasonlóan piszkos munkát végzők szinte kizárólag fekete bevándorlók. A család és a vallás elavult fogalmak, szabadságjogokat korlátoznak, hiszen az örömszerzés és a fogyasztás személyi szabadságjogát korlátozzák. A nagy iparvállalatoktól Európában szinte először vették át és adaptálták az oktatásügyre a minőségbiztosítást, de saját bevallásuk szerint náluk az iskolák többségében nem alkalmazzák, vagy ha igen, akkor az adott intézményben egyáltalán nem működik.

Végül és nem utolsósorban meg kell említeni, egy az oktatás lefele nivellálásáért mindenhol egyformán felelős okot és ez a leginkább mérhető objektív ok, az oktatás tömegesítése. Ha egy ország csak a legtehetségesebbek képzésével foglalkozik, akkor nem kell csodálkoznunk a kiemelkedő színvonalon. Viszont a sok negatívum mellett (mondjunk már valami pozitívat is) az egyik szimpatikus vonás, hogy ottani felfogás szerint láthatóan nincs mindenáron való törekvés arra, hogy az érettségizők

arányszámát állandóan növeljék. Iskolázási rendszerük olyan, hogy pl. a felnőttoktatás inkább szakmaorientált, a fiatalok nagy része is inkább a szakképző intézetekben tanul. Ebből következik, hogy a középiskolai (gimnáziumi) képzés színvonala általában valamivel magasabb, mint az alapfokú. A bevándorlók gyermekei, ha továbbtanulnak, inkább a szakmai képzés felé orientálódnak, érthetően, hiszen itt van jóval nagyobb esélyük a megfelelésre.

VAN KIÚT?
EGY MAGYAR ISKOLAVEZETŐ SZUBJEKTÍV VÉLEMÉNYE

A demokrácia jelentéstartalma és működésének jellemzői nem csak Nyugat Európában, de máshol sem voltak sohasem azonosságban. A demokrácia már eredetében sem a démosz uralmában valósul meg, sokkal inkább a népet leginkább befolyásolni tudók hatalmában. Egykoron Platon is tudta, hogy demokráciában a hatalom a képmutatáson, a szónoki (ma média) ügyességen keresztül törvényesül és létezését nem a közjó szolgálatának mindenki által elfogadott erkölcsi ideája hitelesíti – hanem egyetlen kívánalom teljesítése: a többség jóindulatának megszerzése. Itt már szó sincs egyénről, csak a sokaságról. Ekkor pedig színre lép a tömeg, amelynek viszont minőségileg más törvényei vannak. A tömegtudattalanul létezik, ahová az ember ha lesüllyed, úgy nem csupán másságát, szellemiségét, identitását veszíti el, de hatalom alattivá is válik. A tömegben ugyanis a polgárnak már nincs saját véleménye, akarata, hanem azt mondja, teszi és gondolja, amit a tömeg mond, tesz és gondol. A tömeg tehát végső soron létezésében lehatárolt, ahol az egyén kommunikációja a közöny, szava acsarkodás, véleménye csupán jelszavakból áll. Következménye sötét, ijesztő és fájdalmas. Mert mindaz, ami a tömeg által történik előbb utóbb anarchiához vezet. Erre nyitott kaput a liberalizmus, ami tudjuk, mára már átitatta egyre jobban a világot. A szabadság eszméjének meghirdetésével felszabadította az indulatokat, vágyakat és ösztönöket. Az Istenre figyelő lélek és az egyes emberre figyelő Isten tagadásával korlátlan hatalmat adott az embernek – másik embertársa felett. Az egyenlőség deklarálásával felszámolta az ember természetes állapotából fakadó különbségeket, melynek jele a tisztelet, az alázat meg a méltóság. Ez a három hiányzik a mai nyugati oktatás döntő részében és ennek a veszélynek honi kockázatára minél előbb fel kell

hívni az erre illetékesek figyelmét! Olyan jogállamokban, mint Hollandia és Németország, a korlátlanul érvényesülő politikai, kulturális liberalizmus nem a demokráciát, hanem az anarchiát szolgálja, így jogállamban csak olyan mértékben van helye a liberalizmusnak, amilyen mértékű a demokrácia kiépülésének a hiánya.

Az integrálódó, politikai határok nélküli, demokratikus rendszerű Európában viszont remélhető, hogy fokozatosan kiszorul a liberalizmus és szép csendesen visszatér oda, ahonnan jött: a gazdasági szférába. Az egységes Európa megteremtése (ez vonatkozik mindenre, így az oktatásra is!) nem lehetséges elvont liberális dogmák hangoztatásával, eszmerendszerének, a kozmopolitizmusnak erőszakos és mértéktelen terjesztésével. Az egyesülő európai országokban előbb utóbb szükségszerűen erősödni fog a nemzetiazonosság-tudat, a hazafiság érzése, a nemzeti kultúra becsülete, a nemzet múltjának tisztelete, hagyományainak ápolása. Az integrálódó Európában az egyes államok politikai és gazdasági egyesülése megy végbe, ugyanakkor minden nemzet megőrzi (mert meg kell hogy őrizze!) kulturális autonómiáját. Nem szólam, de Európa egysége csak a különböző nemzetek kulturális sokféleségében lehetséges. A liberalizmus mint politikai és ideológiai irányzat – a szocializmushoz hasonlóan elvesztette társadalomformáló szerepét, erősen megkopott, (itt személyesen tapasztaltuk a döbbenetes bizonyítékokat) és hanyatlásnak indult. Ez a hanyatlás az oktatásban tovább már nem megengedhető, mert a későbbiekben ez már a társadalom létét veszélyezteti. Ennek szoros következménye az a földrengésszerű politikai változás ami az elkövetkezendő esztendőkben akarva-akaratlanul be fog következni. Ezt mutatják azok a parlamenti és helyhatósági választási eredmények, amelyek az utóbbi időben minden „balliberális" nyugat európai országban megtapasztalhatók. A konzervatív erők ébredeznek és a vallásra, a nemzeti érzületre, valamint a gazdasági növekedésre, mint három pillérre támaszkodva, eszmélnek.

Más kiút elképzelhetetlen, mert a másik lehetőség az emberiségnek teljes káoszba való zuhanását eredményezi, ez pedig a kultúra és végeredményként az emberiség megsemmisítését hozza magával.

A XXI. század második fele talán meghozza minden országban lehetőségét annak a felismerésnek, hogy gyermekeinkért mindannyian nagyon komoly felelősséggel tartozunk. Az ifjúság nevelése ugyanis nem csak iskolai probléma, egyszerre hárul szűkebb és tágabb környezetre,

szülőre, családra, iskolára, ifjúsági szervezetekre és az egész társadalomra. Pedagógusi, szülői cselekedeteinket ennek a felelősségnek tudata kell, hogy áthassa.

Tegyük fel újra a kérdést: Menjünk Európába? Válaszom, igen, feltétlenül, csak vegyük már észre, hogy Európa itt is van. Hosszú évek megérlelt tapasztalata szerint az oktatás-nevelésben még jobban is itt van. Sőt Európa egyre inkább keletebbre „vándorol", így igazi sértetlen „európai kultúrát és oktatást" lassan csak Szingapurban, Japánban, vagy Koreában találunk. De azért még – Istennek hála – „Európa" benn van minden civilizált ország kultúrájában, hagyományaiban, valódi értékeiben. Mi, pedagógusok pedig próbáljuk meg felelősséggel ellesni azt, ami másoknál jó, saját értékeinket pedig önzetlenül nyújtsuk át mindazoknak, akik rászorulnak. Tanulni egymástól nem szégyen, s miközben mi is változunk, alakulgatunk, azonosságtudatunk megmarad. Nem volt felesleges, a bocholti szemináriumban eltöltött idő, mindannyiunk számára komoly tanulságul szolgál.

Végezetül engedjék meg, hogy nyitva hagyjam a dolgozatom címében feltett kérdést és Illyés Gyula: Tiszták című darabjából vett idézettel zárjam gondolataimat, és ezzel egyben minden tiszteletemet és nagyrabecsülésemet fejezzem ki nehéz és emberpróbáló pedagógiai munkát végző minden nyugat-európai kollegámnak:

"Soha érdemesebb nem volt küzdeni! Éppen a halál mutat rá, mennyi itt a mentenivaló! Van föltámadás!"

EPILÓGUS

Hazafelé az autóbuszon megcsörrent zsebemben a mobiltelefon.

Aacheni professzor barátom érdeklődik, hogy éreztem magam Németországban, hogyan sikerült a szeminárium, no és mi a véleményem a német-holland oktatásról?

Rövid csönd után kitérően válaszolok.... „Nagyon szépek a holland tulipánok."

Sümegh László
a Szent Margit Gimnázium igazgatója

Amerikai útinapló

San Franciscóban

(1. rész)

Kijöttünk a csarnokból, és megálltunk a repülőtér külső részén. A látvány kicsit hasonlított a Ferihegy 2-re, félkörívben hatalmas betonkolosszus, ahová és ahonnan az autók érkeznek és indulnak. Szemben egy domb volt látható, és előtte a felhők „rohangáltak". Ismerőseink azt ígérték, hogy kijönnek értünk a reptérre, de senkit sem láttunk. Végül is telefonáltunk, amire szabadkozva mondták, hogy elnézték a dolgot, mert minket a müncheni géppel vártak. (Mi ugyanis a frankfurti járattal érkeztünk. Csak megjegyzem, hogy amikor jó három hét múlva hazaérkeztünk, az itthoniakat is elkerültük, mert ők a frankfurti járatnál vártak, mi pedig a münchenivel érkeztünk. Igazis, minek dúskálni a német városok járatai között.) Néhány perc múlva megérkezett ismerősünk, és elindultunk a városba. A kis félórás út során megkerültük a tengeröblöt, mert a város a túlsó oldalon fekszik. Hamarosan megérkeztünk a szállodához, a Hotel Astoriához. A szálloda pontosan a kínai negyed bejárata mellett áll, és láthatóan a tulajdonosok is kínaiak. Megkaptuk a szobakulcsokat és elfoglaltuk helyünket. Amerikai barátunk kicsit morgott, hogy milyen kis, vacak szobákat kaptunk, amit mi akkor nemigen értettük. A szoba szerintünk teljesen „normális" méretű volt, és a mellékhelyiségekkel együtt megfelelőnek tűnt. Méreteiben olyan 4x4 méteresre becsültük. (Később, amikor több szálláshelyen is voltunk már, megértettük ismerősünk kifogásait. Amerika e részén egy motelszoba mérete ennek szinte a duplája volt, tágas térrel, az egyedi ágyak is szinte franciaágy méretűek voltak. Ezekhez képest itt az Astoriában tényleg kicsik voltak a szobák. Persze ez minket nemigen érdekelt, inkább izgatottan vártuk az újabb élményeket.) Kissé fáradtak voltunk, hiszen amikor ott a kora délutáni órákban elfoglaltuk helyünket magyar idő szerint már éjfél is elmúlt. Mindenki azonban azt tanácsolta, hogy húzzuk ki az időt helyi idő szerint estig, mert akkor az átállás a kilenc órai időeltolódásra kevésbé lesz problematikus. Így egy kávé után elindultunk várost nézni.

Béla barátom négy részre osztotta a látnivalókat, ahogy megfogalmazta négy dinnyeszeletre (a térképen kijelölve ezek tényleg arra hasonlítottak). Nekifogtunk tehát az elsőnek. Mivel a szálloda elhelyezése adta a lehetőséget a kínai negyeddel kezdtünk. Itt minden olyan „kínais" volt, az épületek díszítése, kinézete stb. A boltok szinte egymásba értek, voltak elegánsak és gazdagok, voltak szegényesek és voltak olyan „lengyel piac" színvonalúak is. A sok ezer dolláros elefántcsont dísztárgyak ugyanúgy megtalálhatók voltak, mint az egydolláros bóvlik. Valóban igaz volt az általam is sokszor hangoztatott mondat. Itt minden kapható a luftballontól az ejtőernyőig. A kínai negyedtől „jobbra", a tenger felé emelkedik az üzleti negyed. Ezt szó szerint lehet érteni, mert itt, és csak itt emelkednek Frisco felhőkarcolói. Ezek között is híres a „Piramis", amely formájában egy piramist, ill. egyik oldalról tekintve egy háromszög alakú épület. Egyébként irodaház a funkciója.

Első utunk célja a Coit torony volt. Ez egy dombtetőn álló kilátótorony, ahonnan belátható nemcsak a város, hanem a tengeröböl is. Most tapasztalhattuk csak igazán milyen dimbes-dombos ez a város. Bizony nem egy emelkedő után meg kellett állni, kicsit pihenni, és olykor az oxigén is kevesebbnek tűnt. Érdekes volt, hogy visszatekintve az üzleti negyedre, a felhők olyan háromnegyed magasságban „rohantak", mintegy kettészelve a magas toronyházakat. A felhők alatt és fölött tisztán látszott az épület, csak egy részét takarták a felhők. A rohanás pedig azért volt, mert itt Friscóban minden délutánra erős szél támadt.

A Coit torony egy szép tér közepén áll. Valójában egy tűzfigyelő torony volt (nem világítótorony), amire alakja is utal: olyan a torony, mint egy tömlővég vagy más néven sugárvető. Valóban szép kilátás nyílt az öbölre és a városra is, bár a feltámadt szél kissé kellemetlen volt

Kárpótolt azonban a látnivaló: a várost középen a túlparttal összekötő Bay-Bridge mellett középtájon az emberi kéz által (ezt a helybeliek mindig így kiemelték) épített mesterséges sziget, távolabb az öböl közepén az Alcatraz, a hírhedt börtönsziget, és a messze távolban, kicsit a ködbe, párába veszve San Francisco legismertebb látnivalója a Golden Gate híd. Miután kigyönyörködtük magunkat az első látnivalókkal, a dombról a másik oldalon sétáltunk le. Ez lankásabb volt, és így keresztülmentünk a helybeliek által „sznob negyed"-nek nevezett részen. Már a 19. században ez a rész a leggazdagabbak negyede volt, és ez így maradt mára is. Igaz, az akkori paloták helyett ma lakóházak

állnak, de szerintem ezek is inkább modern palotáknak tekinthetők. Csodálatos kertek, gyönyörű virágok, és mindenből szinte sugárzik a jólét és a mérhetetlen gazdagság. Mindenesetre látványnak felejthetetlen élmény volt.

Nem szoktam az útinaplóban étkezésekről beszélni, de most kivételt kell tennem, mert hazafelé betértünk egy japán „szusi" étterembe vacsorázni.

A kis japán étterem közepén egy ovális alakú kiszolgáló rész volt, azon belül álltak a szakácsok. Ott készítették el a kínált ételeket és helyezték el kis tálcákra. A külső részen voltak a székek, oda telepedtünk le. Kettőnk között, az ovális rész külső fele vízzel volt megtöltve, amelyeken kis csónakok vagy inkább dzsunkák úszkáltak körbe-körbe, a fedélzetükön kis tálcákra rakott ételekkel. Mindenkinek, ami megtetszett, levette a hajóról és fogyasztotta. A hiányosságot a szakácsok azonnal pótolták. Az elszámolás is nagyon egyszerű volt, mert a kis porcelán tálcák más-más színűek és mintázatúak voltak, és mindegyik egy árat határozott meg.

A szállodában már le lehetett feküdni aludni, mert elértük a kitűzött esti nyolc órát. A tanács egyébként nagyon jó volt, mert az időátállás ezután már semmilyen gondot nem okozott egyikünknek sem.

Másnap reggel – elfogyasztandó a második dinnyeszeletet- villamosra szálltunk. Bár korábban elhatároztuk, hogy a gyalog bejárható utak estében nem használunk közlekedési eszközt, ezúttal kivételt tettünk. Ennek oka, hogy a híres „csimpaszkodó" villamost vettük igénybe, ami Frisco egyik világhíres látványossága. Mivel az egyik végállomás igen közel volt hozzánk, oda igyekeztünk. Ott azonnal tanúi lehettünk, hogyan fordítják meg a villamost az egyik irányból a másikba. A beérkező masina egy forgótányérra kerül, ahol a villamos vezetője és a kalauz (mert itt az is van), kézzel fordítják meg, amíg az eleje újra irányba áll. Nem lehetett nehéz, mert mindketten fékézzel csinálták. Természetesen egy kocsiból áll a villamos, azaz helyesebben ez nem is villamos, hanem talán „kábelvasút". Az út alatt ugyanis egy vastag kábel fut, amelyet egy központi helyről vezényelnek. Ezt ragadja meg mechanikus vezérléssel a vezető, és ez vontatja a villamost. A vezető középen áll a peronon, előtte kétoldalra nézve ülnek az utasok, és három hosszú kar segítségével hol megragadja, hol elengedi a kábelt, a harmadik karral pedig fékez. Mindamellett állandóan csönget (amiben semmi logi-

ka nem volt felfedezhető) sajátos hangulatot teremtve. Az utasok nemcsak itt üldögélnek, hanem a villamos oldalára felszerelt deszkán is állnak kapaszkodva, csimpaszkodva a kialakított fogódzkodókba. A villamos hátsó része zárt, ez olyan, mint az ötvenes években nálunk is használt villamosok belseje volt. A jármű lassan halad, ezért a helybeliek a mozgó járműről útközben is fel-leszállnak. Persze vannak megállók is, ahol szabályosan lehet fel- és leszállni, de már a megállás pillanatában a vezető hangos szóval biztat mindenkit a gyors végzésre. A csimpaszkodó villamost a helybeliek is nagyon szeretik, mert amikor néhány évtizede meg akarták szüntetni, olyan polgári ellenállás indult meg, hogy a helyi vezetők jobbnak látták ötletüket elfelejteni. Így marad a „Cablecar" örömére helybélieknek és turistáknak egyaránt. Mintegy jó húsz perces utazás után megérkeztünk a tengerpartra. A délelőtti program fő attrakciója a sétahajózás volt. A hajó először a város mentén haladt, és valóban élményszerű látványt nyújtott. Baloldalt a város, ahol az üzleti negyed felhőkarcolói emelkedtek most éppen ellenfényben, utána egy csodálatos városi park, majd a dokkok következtek. E dokkokból indultak a második világháborúban az utánpótlást szállító hajókonvojok. A dokkok végében volt látható az az út, amelyik a Golden Gate hídra vezet. A hajóval szemben a piros, impozáns Golden Gate híd magasodott, míg jobbra az Alcatraz, a híres börtönsziget mellett haladtunk. Volt tehát látvány bőven, és kapkodni se kellett a fejünket, mert a hajó lassan haladt, hogy mindenki kigyönyörködhesse magát a valóban nem mindennapi látványban. A híd alatt fordult vissza a hajó. Érdekes, a helybéliek nem a Golden Gate hidat tartják a város büszkeségének, hanem a másikat. Erre azt mondják, hogy a Golden csak azért híres (szépsége mellett), mert olyan helyre építették, ahová a „szakemberek" szerint nem lehet hidat építeni. Nekünk nem egészen ez a véleményünk, gyönyörű ez a híd. Visszafelé haladva a távolban láttuk a tengeröböl másik partját, és most másik oldalról kerültük meg az Alcatraz-t. A „másik" híd, a Bay Bridge előtt fordult vissza a hajó és tért meg kiinduló pontjára. Csak tanácsolni tudom, ha valaki elvetődik Friscóba, ezt a hajókirándulást ne hagyja ki.

A rakparton aztán igazi amerikai „show" várt ránk. Üzletek, különböző elárusító pultok (pl. az egyike mintegy 60 féle különböző színű és hatású fürdősót árultak), gyümölcsárusok stb. A ringló szilva akkora volt, mint nálunk egy jól fejlett őszibarack, a nektarin, mint egy nagy-

méretű alma stb. Látványnak nagyon szép volt, de az árakat látva elment a kedvünk a vásárlástól. (Az igazsághoz tartozik, hogy itt a hely miatt volt ez ilyen drága. Később máshol vásároltunk ilyen gyümölcsöket, finomak voltak, de nem különbek, mint az itthoniak, még ha azok egy kicsit kisebbek is.) Igazi amerikai megoldás, hogy a sövény – a nyírás következtében- – különböző mesefigurákat mutat: itt Donald kacsa, ott Miki egér és így tovább a teljes Walt Disney-i csapat. Az öbölben a hajókikötők mellett van egy elkerített rész, ahol több száz fóka él. A történet az, hogy néhány évtizeddel ezelőtt néhány fóka vetődött ide az öbölbe. Feltételezték, hogy valami elől menekültek ebbe a védett környezetbe. Néhány úszó stéget dobtak be a vízbe, hogy azon az állatok megpihenjenek, és ne próbáljanak a partra menni. A fókák nagyon megkedvelték ezt a helyet, és szaporodni kezdtek. Egyre többen lettek, és a város is segítette őket. Mára már egy kis (illetve nagy) fókaállatkert jött létre a helybeliek és a turisták örömére. Több, mint 800 fóka él itt. Érdekes és különleges látvány volt. Még egy kicsit sétálgattunk, üldögéltünk a parkokban, nézelődtünk, ebédeltünk (finom tengeri halat, az egyik itteni specialitást), sörözgettünk is. Szóval kellemesen eltelt az idő. A kora délutáni órákban indultunk, most már gyalog, hazafelé a szállodába.

Elfogyasztottuk a második dinnyeszeletet is.

Madaras Gábor

A mi győzelmünk

A győzelmünk leírhatatlan nagy öröm volt számunkra. Elégedettek, boldogok voltunk, hogy sikeresen szerepeltünk az Országos Foci Bajnokságon. De inkább az elejéről kezdem. A csapatunk 9+1 főből áll, plussz az edzőnk, Laci bácsi. Nélküle talán ez az egész még mindig csak egy szép álom lenne. Tehát az egész a kerületi bajnokságon elért első helyezéssel indult. Majd a budapesti döntővel folytatódott, amit a csapat összjátékának köszönhetően ismét csak sikeresen fejeztünk be. Ezt követően kaptuk a tájékoztatást, hogy hol és mikor kell megjelennünk az Országos Focibajnokság miatt.

2002. június 2.-a vasárnap, ekkor indultunk Fonyódligetre, a bajnokságra. Mindenki reményekkel, elszántsággal indult, de csak álmainkban szerepelt az aranyérem. Igaz tavaly már kijutottunk, de sajnos felszerelés és tapasztalat hiányában "csak" ötödikek lettünk. Idén már felkészültünk lelkileg, és testileg is, sokkal komolyabban vettük a dolgot, (felfogtuk ennek az egésznek az értékét, fontosságát). Ezért is játszottunk tiszta szívvel, és teljes erőnkből. Először 6 csoportra osztották a 21 megjelent csapatot. Itt mi a Szombathellyel, Székesfehérvárral és Somogyvárral kerültünk egy csoportba. Legnehezebb dolgunk a Somogyvár elleni játszma volt, ahol a félidőnél megszólaló sípszókor 2-0-ra vezetett az ellenfél. De küzdeni akarásunknak – amit Isten adott nekünk segítségül – köszönhetően nem törtünk meg, hanem felhoztuk az állást 3-2-re és így csoport elsőként végezhettünk a délután kezdetére. Másnap mikor már reggelizni mentünk (futva, ugyanis Laci bácsi az edzőnk ezt elvárta) csak 6 csapat volt az ebédlőben, akik az első hat helyért küzdöttek a délelőtt folyamán. Ahogy az előző napon most is 8^{30}-kor kezdődtek a meccsek. Nagy örömünkre mi játszhattuk az első két helyért folyó döntőt, a két nyert meccs után. Sándorfalvát 3:2-re, Püspökladányt 3:0-ra vertük meg. A döntő 12 órakor kezdődött, ahol egyenként mutatták be a két csapat tagjait és az edzőket. A meccset két partjelző és egy másik profi bíró vezette. A bajnokságon megjelent –

ezzel megtisztelve a tornát- az aranycsapat két tagja a kapus Grosics Gyula és a szélső hátvéd Buzánszky Jenő (akik később a díjakat adták át). A döntő mérkőzés érzelmileg felfokozott hangulatban folyt. A végeredmény könnyeket csalt szemünkbe. Azóta is büszkén gondolunk vissza erre a nagyszerű eseményre, amit tarsolyunkban viszünk tovább egész életünk során. A meccs után egyenesen a Balatonba rohantunk ruhástól és mindenestől. Az örömünk felhőtlen volt, magunk is alig hittük el, csak napok után fogtuk fel, mit is értünk el. Az iskolában is szeretettel fogadtak minket és ez nagyon jól esett.

Végül záró soraimban csak azt szeretném elmondani, hogy sokat számítottak azok, akik értünk imádkoztak és gondoltak ránk: a család, ismerőseink, tanáraink, iskolatársaink. A napi biztatások amit egymástól kaptunk, és persze a napi imádkozások amit együtt mondtunk el a meccsek előtt mind-mind segítségünkre váltak. Ezekért szerintem már mind hálát mondtunk a Jóistennek, hogy meghallgatott minket, és segített, (persze ezt nem lehet elégszer megköszönni.)

A csapat egyik tagja:

Molnár Luca

A Bajnokcsapat tagjai:
Kuti Zsuzsanna (csapatkapitány) 8.b
Schuh Edina 7.b
Molnár Luca (kapus) 8.b
Nyírí Gyöngyvér 8.b
Dániel Orsolya 7.b
Klicsu Erzsébet 7.a
Szegő Katalin 7.b
Molnár Ilka 6.a
Kurucz Adrienn 6.a
Márta Katalin 6.a
Edző: Bruckner László (testnevelő)

A Don Bosco Általános Iskola nyári táborai

Szervező pedagógus	Helyszín	Tábor ideje	Napok száma	résztvevő tanulók száma	Kísérők	Várható költség (Ft/tő)
Vass Rezsőné	Csókakő	2002. jún. 22-júl. 1.	10	20	Kertészné M. J.	20 000
Balogh Lászlóné	Csiliagtábor	2002. aug. 21-24.	4	40	szalézi munkatársak	1 500
Simor Ágnes	Újhuta	2002. jún. 22-29.	7	18	Horváth Ágota	23 000
Simor Ágnes	napközis tábor	2002. júl. 1–5 2002. júl. 8–12.	10	50	Noszály Éva Aszódy Anna	7 000
Páni Judit	Kemence	2002. aug. 13–19.	7	20	Farkas Dóra	16 000
Iglárné Szebényi Enikő	Tahitótfalu	2002.jún. 24–29.	6	45	Hajdu Tímea Kovácsné B. Zs Pálos Ildikó Noszály Tiborné	14 000
Barlay Bence	Tahitótfalu	2002.jún. 23–29.	7	38	Aszódy Anna Csernus Ágnes +2 szülő	14 000
Büki Györgyné	Albertirsa	2002. jún.23–29.	7	50	Szakácsné U. M Kovácsné Sz.N. Bathóné B. Á. Nagyné D. J. Büki Krisztina	10 500
Bruckner László	Velence	2002. jún. 30–júl. 6.	7	28	Pető Gabriella	19 500
Kaszás Istvánné	Vértesszőcze	2002. jún.24–28.	5	10	Zsiga Zita	10 600
Goda Richárd	Pálköve	2002.jún. 23–29.	7	20	Makrai Ákos	18 000
Makrai Ákos	Velencefürdő	2002. júl. 15–20.	6	12	Koczka Edit	10 750

Hírek az Albertfalvi Keresztény Társas Kör életéből

ÉVES RENDES KÖZGYŰLÉS

2002. június 12-én, szombaton délután volt a Társas Kör évi rendes közgyűlése. A közgyűlés elfogadta az elnöki és a pénzügyi beszámolót.

EMLÉKTÁBLÁT KAP BERGENDY JÁNOS VÉRTANÚ

A közgyűlés során határozat született, hogy a Társas Kör szorgalmazza Bergendy János vértanú, Albertfalva első lelkipásztora emléktáblájának elhelyezését. A megválasztott háromtagú munkabizottság tagjai: Györökné Bárdossy Magdolna, Körtvélyessy András és Sümegh László. Az emléktábla a jelenlegi tervek szerint a Don Bosco Iskolában lesz. Egyúttal kérjük, hogy aki anyagilag hozzá tud járulni a nemes tervhez, az keresse meg a munkabizottság valamely tagját. A segítségeket előre is köszönjük!

AZ IDEI ALBERT HERCEG DÍJAT FEHÉRVÁRI BORBÁLA KAPTA

A közgyűlés úgy döntött, hogy elfogadja a Döngicsélő Nyugdíjas Klub előterjesztését és az Albert Herceg Díjat Bori néninek ítéli oda. Az előterjesztők meleg szavakkal méltatták Bori néni több évtizedes önzetlen, áldozatos munkáját a templomdíszítésben. Gratulálunk!

ŐSZI PROGRAMOK

A győri kirándulásról e számban külön lapon olvashatnak az érdeklődők. Várjuk a jelentkezőket!

MEGKEZDI MUNKÁJÁT AZ ANYANYELVI KÖR

Szeptember közepétől megkezdi működését az „Anyanyelvi Kör". Neves előadó bevonásával havonta fogja tartani foglalkozásait a Kör. A négy előadásra a részvételi díj 1000 Ft. Jelentkezni lehet Takács Károly Körvezetőnél és Kiss Gábornál.

ALBERTFALVI BÚCSÚ 2002

Az Albertfalvi napok, 2002. Szent Mihály napi búcsú programjának megkezdődött a szervezése. Kérem mindenki jegyezze be naptárába: 2002. szeptember 26—29. A tervezett programok:

Szeptember 26. csütörtök:
Ünnepélyes zászlófelvonás a templom előtt, 17 órakor, a program megnyitása
Iskolák koncertje a templomban

Szeptember 27. péntek:
Sportversenyek a Petőfi Iskolában
Este: Zenés, irodalmi összeállítás neves művészek részvételével a templomban

Szeptember 28. szombat:
Délelőtt: gyerekműsorok a Gyékényes utcai Közösségi Házban
Mahunka Imre emléktáblájának megkoszorúzása
Délután: komolyzenei hangverseny a templomban
Este: utcabál

Szeptember 29. vasárnap:
Ünnepi szentmise
Térzene, kirakodóvásár
Bergendy János emléktáblájának felavatása
Este: A programsorozat bezárása, rövid orgonahangverseny a templomban

Minden kedves tagtársunknak jó nyarat, kellemes pihenést kívánok:

Kiss Gábor, elnök

ZARÁNDOKLAT

2002. szeptember 7-én egésznapos autóbuszos
zarándoklatot szervez
az AKTK Döngicsélő Nyugdíjas Klubja

GYŐR ÉS LÉBÉNYSZENTMIKLÓS

egyházi és történelmi nevezetességeihez.

Program:

Győrben a Püspökvár, a Székesegyház, Karmelita, Bencés, Orsolyita templomok, valamint a Lébényszentmiklósi román kori műemléktemplom megtekintése és egy szentmisén való részvétel.

Részvételi díj:

3500 Ft/fő (az AKTK tagjainak 1.500 Ft, XI. kerületi lakosoknak 2000 Ft), amely magában foglalja az utazási költséget, egyszeri melegétkezést, a bensőséges hangulatot és a belépők árát.

Indulás:

Reggel 7 órakor az albertfalvi Szent Mihály Templomtól.

Jelentkezés és befizetés:

2002. augusztus 15-ig Illavszky Istvánnál (tel.: 204 3277) vagy Csernus Gáspárnál (tel.: 208 5038) a vasárnapi 10-es mise előtt és az esti 7-es mise után az alsó hittanteremben, valamint a nyugdíjas klub keddi foglalkozásán.

Mindenkit szeretettel várunk!

Döngicsélő Nyugdíjas Klub

A rendezvényt támogatta
a XI. kerületi Önkormányzat nevében:
Dr. Juhos Katalin polgármester

Tartalom

Jézus ajándékai Egyházának ... 1
HÍREK ... 3
Sorsdöntő pillanatok ... 4
Kötődéseink ... 5
Mégis, kinek építed? ... 9
Jó volt Ozorán ... 10
„Ó, jertek, énekeljünk" – a kórus idei első fél éve ... 12
Morzsák a Mosoly Társaságának életéből ... 13
Egy zenekari mise bemutatójára ... 15
Menjünk Európába? ... 17
Amerikai útinapló ... 29
A mi győzelmünk ... 34
A Don Bosco Általános Iskola nyári táborai ... 36
Hírek az Albertfalvi Keresztény Társas Kör életéből ... 37
Albertfalvi búcsú 2002 ... 38
Zarándoklat ... 39